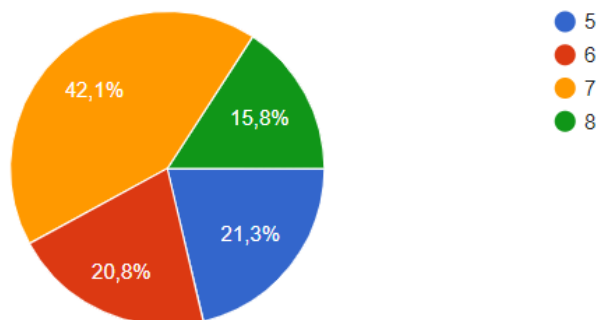

RAPORT: Diagnoza czynników ryzyka i czynników chroniących ucznia, rok szkolny 2024/2025

We wrześniu została przeprowadzona ankieta, która miała na celu rozpoznanie opinii uczniów na temat zagrożeń, respektowania norm społecznych oraz sposobów wzmocnienia pożądaných zachowań w szkole. Kwestionariusz wypełniło 183 uczniów klas V-VIII. Najmniej liczną grupą byli uczniowie klas VI (38 osób), klasy VII stanowiły niemal jedną czwartą badanych (77 osób), i klasy V – 39 osób. Ankiety wypełniło 81 chłopców (44,3%) i 102 dziewcząt (55,7%).

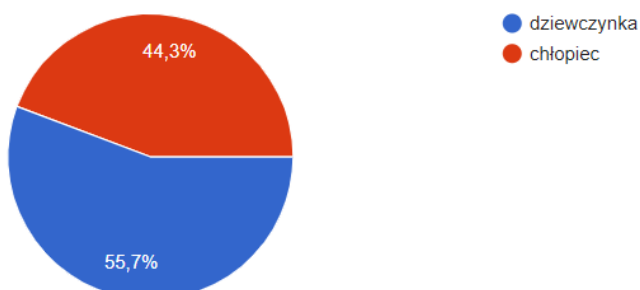
Jestem uczniem klasy

183 odpowiedzi

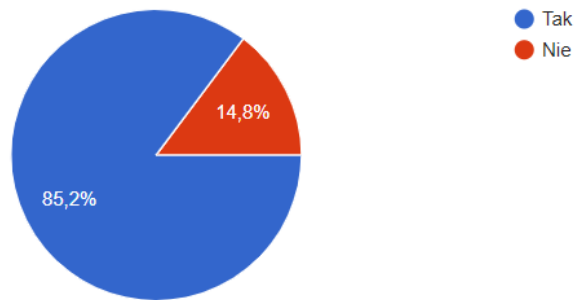

Płeć

183 odpowiedzi

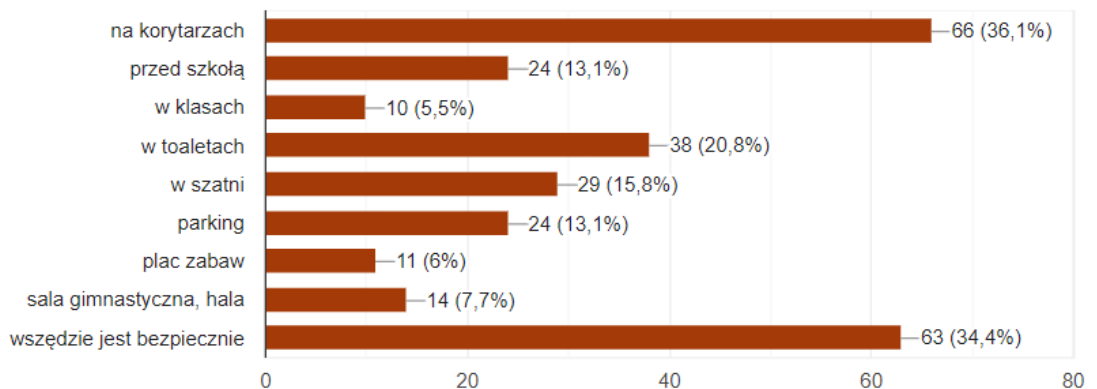

1. Czy czujesz się w szkole bezpiecznie?

Ankietowani uczniowie w znacznej większości czują się w szkole bezpiecznie, takiej odpowiedzi udzieliło 85,2% badanych (156 osób). 14,8% przyznaje, że ich poczucie bezpieczeństwa w szkole jest zagrożone – 27 osób.

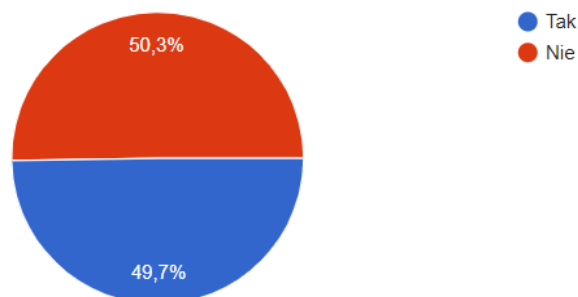
2. Gdzie na terenie szkoły jest twoim zdaniem najmniej bezpiecznie?

Bardzo duża grupa uczniów podaje że w szkole jest bezpiecznie- 34,4% (63)

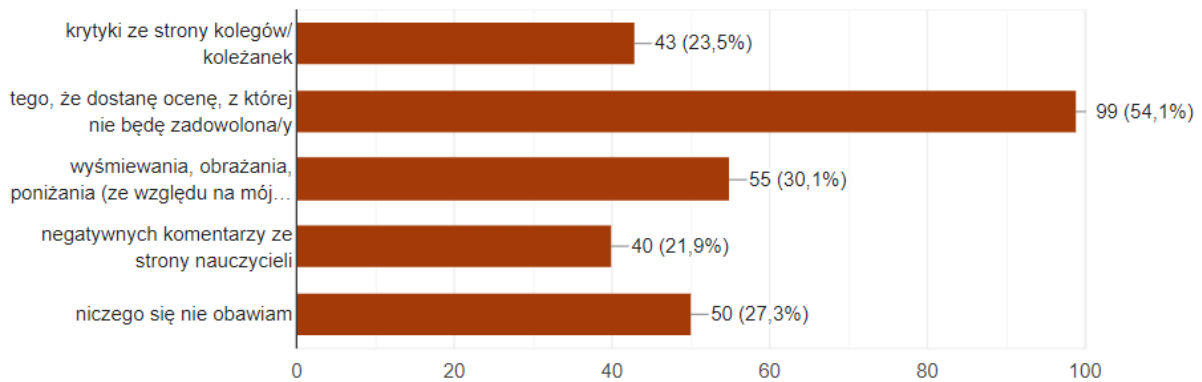
Ankietowani uczniowie najmniej bezpiecznym miejscem podają korytarz 36,1% (66 osób), następnie wskazują toalety 20,8%(38) i szatnia 15,8%(29 osób)

3. Czy będąc w szkole odczuwasz niepokój i stres?

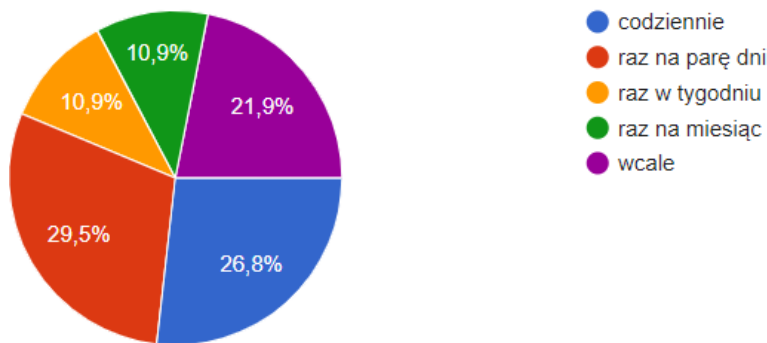
Uczniowie podają że nie odczuwają lęku -50,3%(92). Natomiast 49,7%(91) podało odpowiedź twierdzącą.

4. Czego obawiasz się podczas pobytu w szkole?

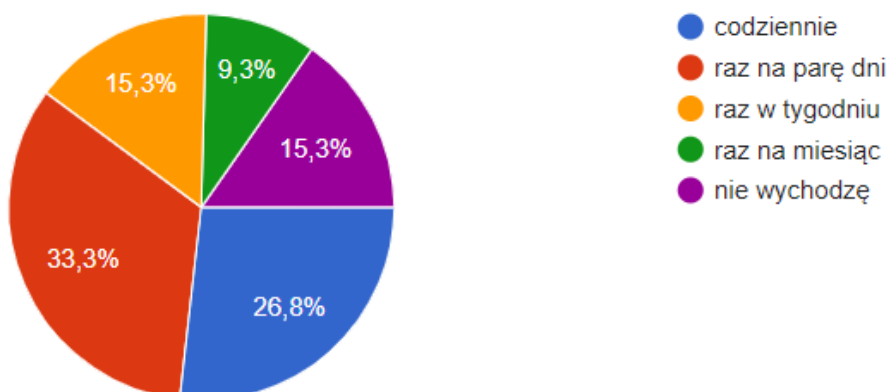
Ankietowani uczniowie obawiają się otrzymania niezadawalającej oceny- 54,1% (99) oraz wyśmiewania, obrażania i poniżania przez kolegów i koleżanki ze względu na ubiór i przekonania 30,1%(55)

5. Jak często grasz na komputerze?

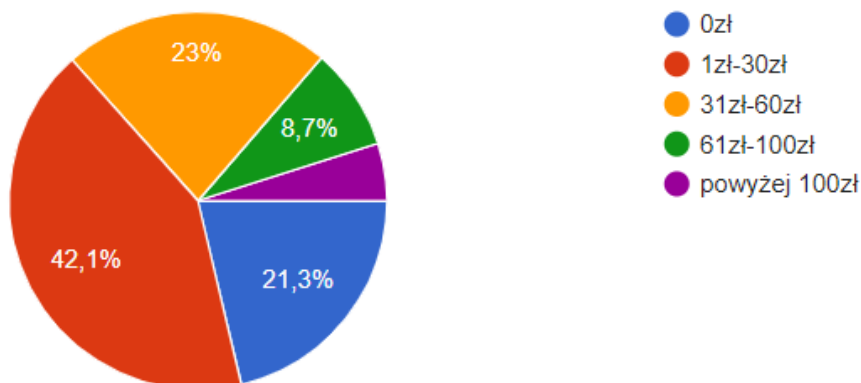
49 (26,8%) ankietowanych uczniów informuje, że codziennie gra na komputerze, raz na parę dni 54 osoby (29,5%), raz w miesiącu 20 (10,9%), raz w tygodniu 20 uczniów (10,9%). Wcale w gry komputerowe nie gra 21,9% badanych.

6. Jak często wychodzisz z przyjaciółmi wieczorem?

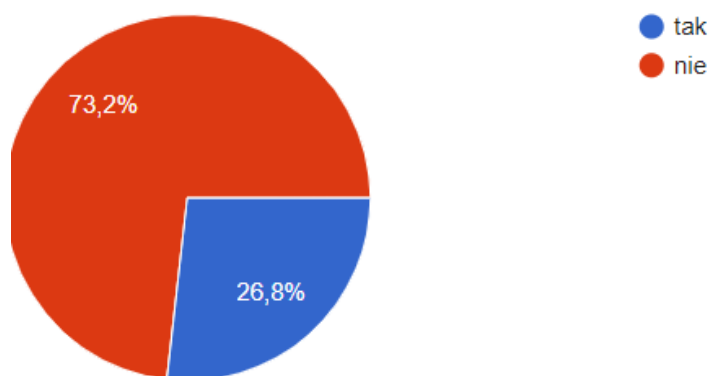
Duża grupa badanych uczniów tj. 61 osób (33,3%) wskazuje, że wychodzi z przyjaciółmi raz na parę dni, codziennie spotyka się z nimi 26,8% (49 osób), raz w tygodniu 15,3% (28 osób). Spora grupa uczniów przyznaje, że nie spotyka się z przyjaciółmi wcale (15,3%).

7. Ile pieniędzy zwykle tygodniowo wydajesz na swoje potrzeby bez kontroli ze strony rodziców?

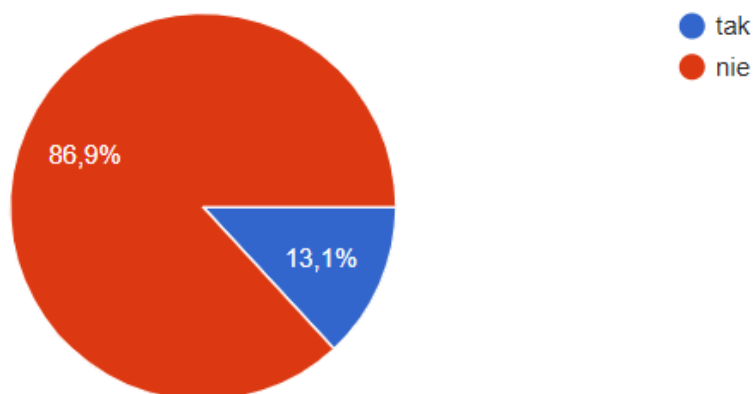
42,1% (77 osób) deklaruje, że wydaje od 1zł-30zł na swoje potrzeby bez kontroli rodziców, 23% (42 uczniów) wydaje tygodniowo kwotę do 60zł, niewielki procent – 8,7% (16 osób) dysponuje dużymi kwotami między 60zł-100zł, zaledwie 4,9% (9 osób) powyżej 100zł.

8. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczyłeś przemocy (bójka, atak słowny) ze strony kolegów czy koleżanek ze szkoły?

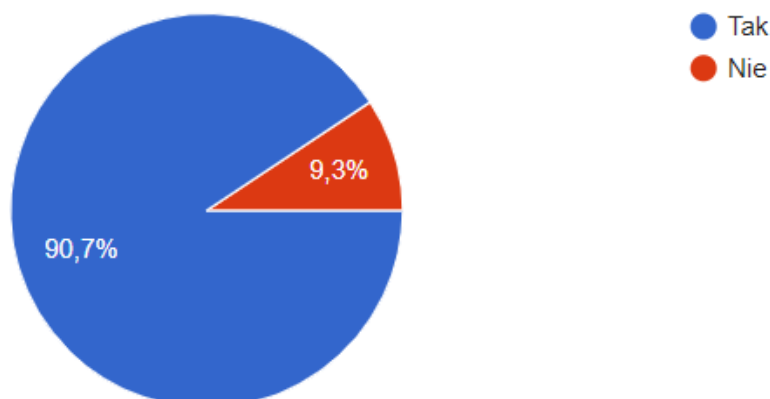
Zdecydowana większość ankietowanych 134 osób (73,2%) podało, że nie spotkało się z przemocą w szkole. Natomiast 26,8% (49 osób) ankietowanych uczniów potwierdza, że doświadczyło przemocy ze strony rówieśników.

9. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy rozpocząłeś/rozpoczęłaś bójkę lub brałeś w jakiejś udział?

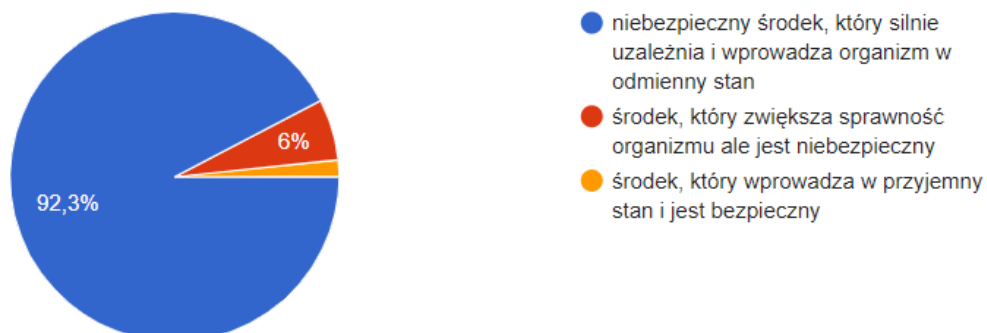
13,1 % badanych potwierdza, że byli inicjatorami agresji fizycznej lub brali udział w bójce (24osoby).

10. Czy wiesz czym są narkotyki?

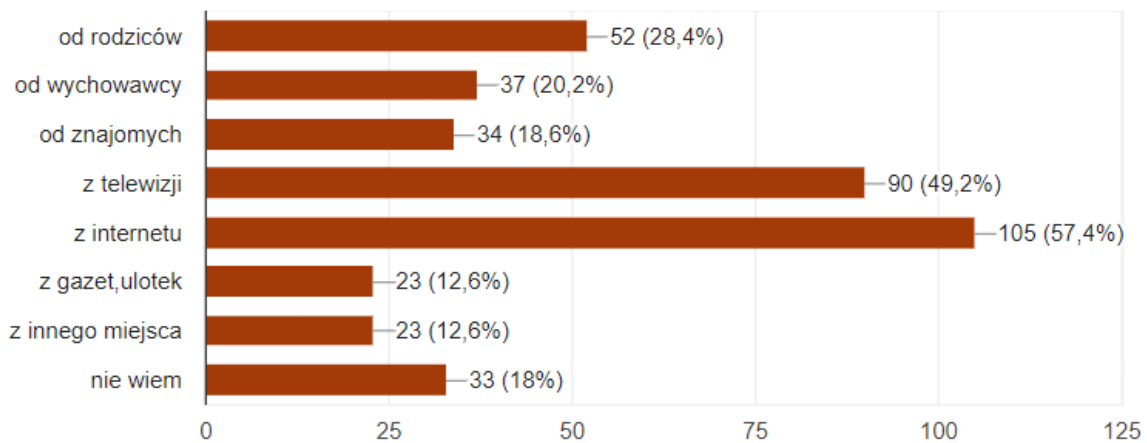
166 uczniów wie czym są narkotyki (90,7%), natomiast 17 nie posiada wiedzy na ten temat (9,3%).

11. Wskaż, która z poniższych definicji najlepiej opisuje narkotyki

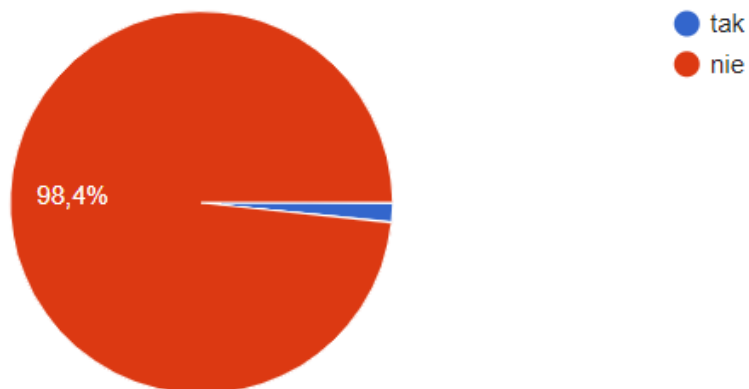
Prawie wszyscy uczniowie – 169 osób (92,3%) stwierdzili, że narkotyki to niebezpieczny środek, który silnie uzależnia, tylko 11 osób ankietowanych tj. 6%, że zwiększa sprawność fizyczną organizmu ale jest niebezpieczny, oraz 1,6% stwierdza, że środek ten wprowadza w przyjemny stan.

12. Skąd wiesz o narkotykach? (możesz zaznaczyć kilka odpowiedzi)

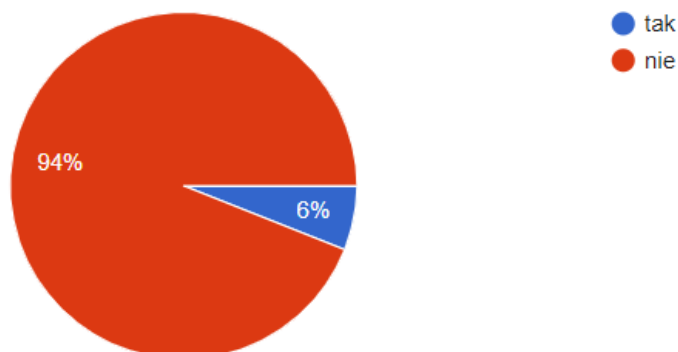
Uczniowie wiedzę o narkotykach czerpią z Internetu (105 osób – 57,4%), z telewizji (90 osób – 49,2%) od rodziców (52 osoby -28,4%), od wychowawcy 37osób(20,2%) oraz od znajomych (34 osoby – 18,6%)

13. Czy kiedykolwiek brałeś narkotyki?

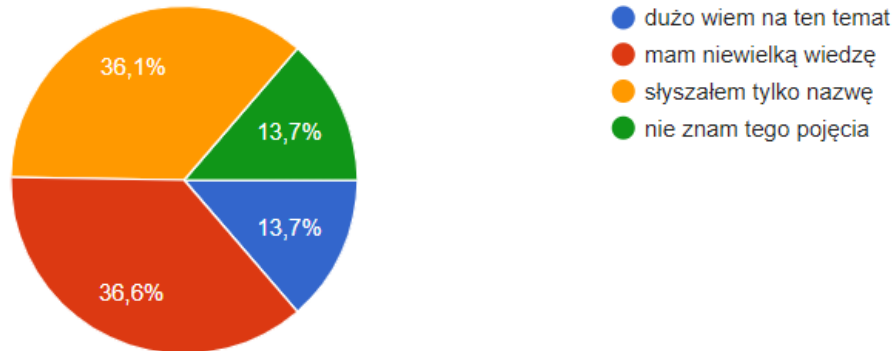
Prawie wszyscy badani uczniowie nigdy nie zażywali narkotyków – 98,4 % (180 osób). Jedynie 3 osoby (1,6 %) deklaruje, że próbowało narkotyków.

14. Czy ktoś z Twojego najbliższego otoczenia bierze narkotyki?

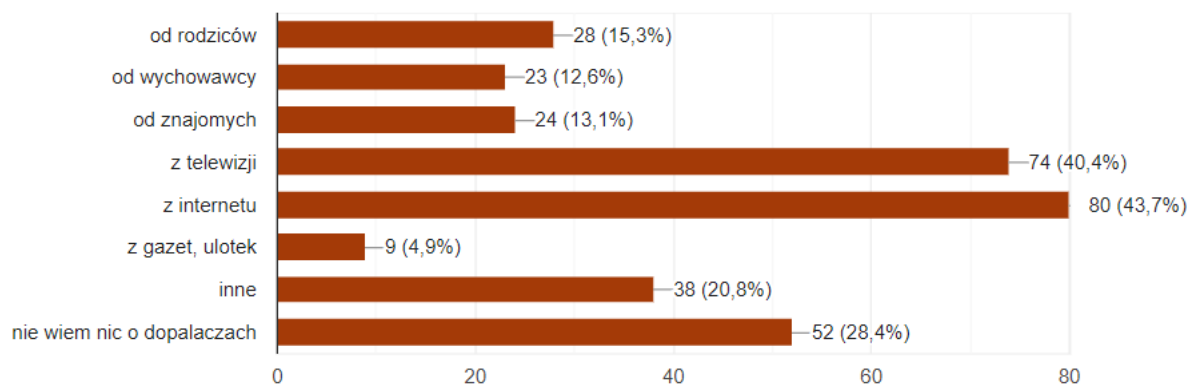
Prawie wszyscy uczniowie podają, że nie mają wśród najbliższego otoczenia osób zażywających narkotyki. Tak twierdzi 172 osoby(94%). Odpowiedź na tak podało 11 osób czyli 6%.

15. Czy wiesz co to są dopalacze?

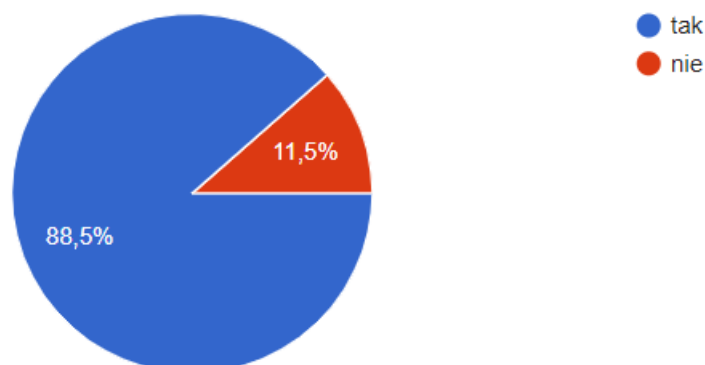
Pytani o dopalacze ankietowani odpowiedzieli, że mają niewielką wiedzę na ten temat – 67 osób (36,6%). 66 osoby (36,1%) słyszały jedynie nazwę, 25 osób (13,7%) przyznaje, że dużo wie na ten temat, jednocześnie taka sama liczba badanych 13,7% nie zna takiego pojęcia.

16. Skąd wiesz o dopalaczach? (możesz zaznaczyć kilka)

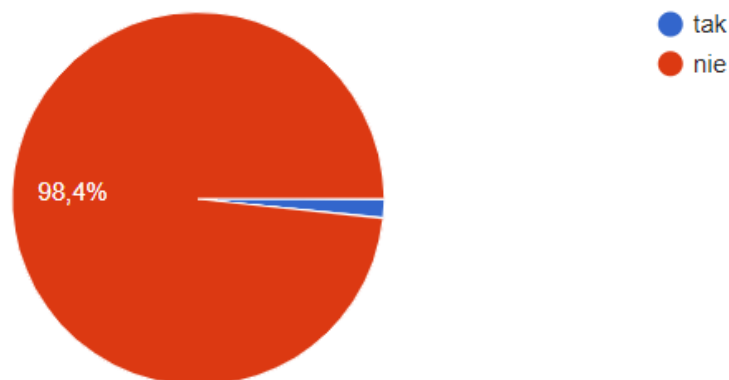
Uczniowie na temat dopalaczy najczęściej dowiadują się z Internetu (80 osób – 43,7%) i z telewizji (74 osoby – 40,4%).

17. Czy Twoim zdaniem sprzedaż i zażywanie dopalaczy powinno być zabronione?

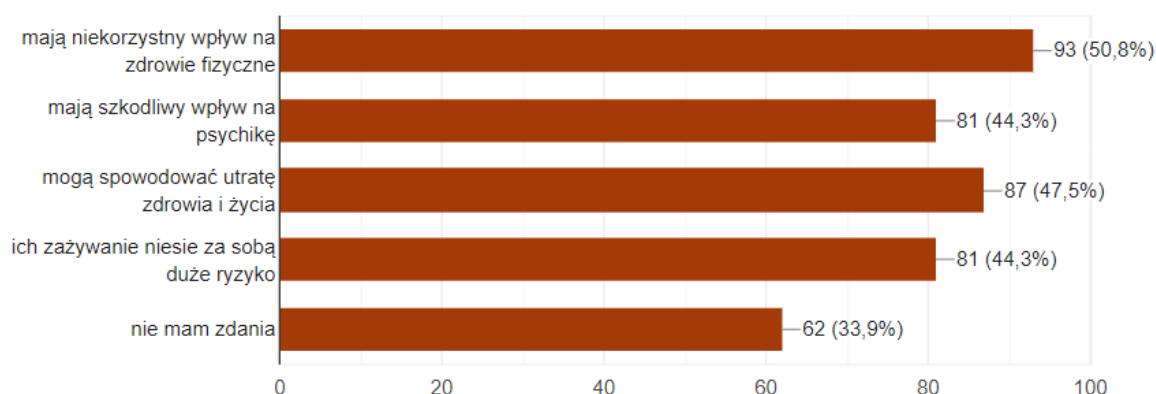
Duża grupa (162 osoby – 88,5%) uważa, że sprzedaż i zażywanie dopalaczy powinno być zabronione.

18. Czy kiedykolwiek brałeś dopalacze?

Prawie wszyscy ankietowani uczniowie (98,4% - 180osób) nigdy nie brali dopalaczy.

19. Co powodują dopalacze? (możesz zaznaczyć kilka odpowiedzi)

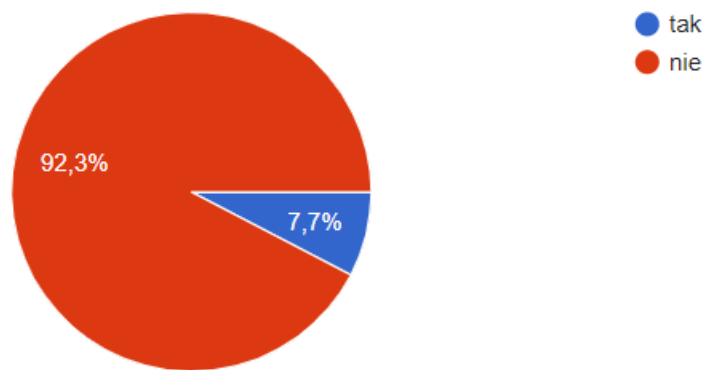

Uczniowie znają zagrożenie wynikające z zażywania dopalaczy

- wiedzą, że ich zażywanie niesie ze sobą duże ryzyko 81osób(44,3%) i mogą one prowadzić do utraty zdrowia i życia – 87 osoby (47,5%)

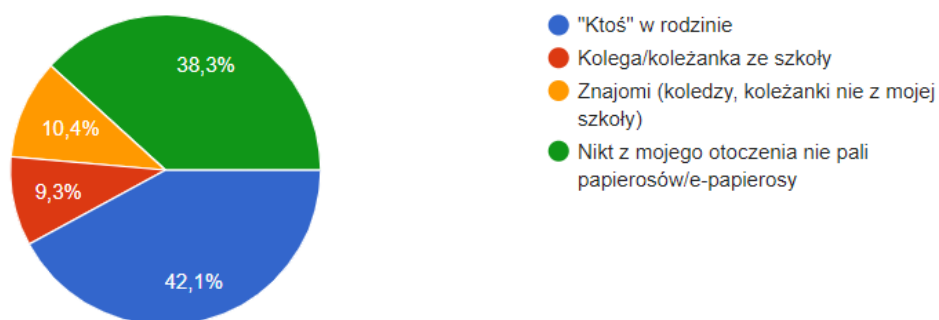
-zdecydowana większość ma rozeznanie, że są to substancje mające niekorzystny wpływ na zdrowie fizyczne – 93 osoby (50,8%) oraz na psychikę człowieka (81 osób – 44,3%)

20. Czy spotkałeś się w szkole z zachęcaniem do zażywania środków psychoaktywnych? (narkotyków, dopalaczy, leków)

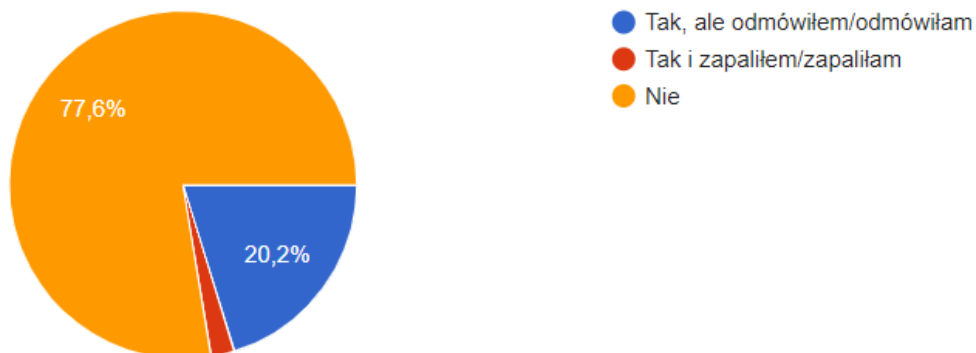
Uczniowie w zdecydowanej większości (92,3% - 169 osób) przyznają, że nie spotkali się w szkole z zachęcaniem do zażywania środków psychoaktywnych.

21. Kto z Twojego otoczenia pali papierosy/e-papierosy?

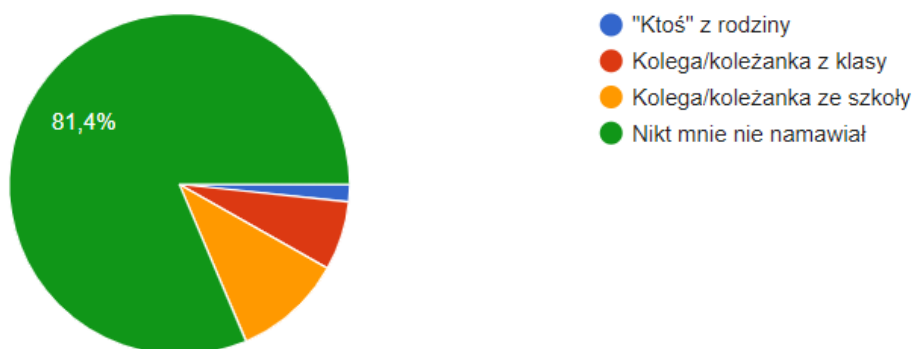
Najwięcej ankieterowanych uczniów ma „kogoś” w rodzinie kto pali papierosy/e-papierosy – 42,1%. Więcej niż jedna trzecia uczniów (38,3%) przyznaje, że nikt z ich otoczenia nie pali. Niepokojącym faktem jest to, że prawie 10,4% uczniów twierdzi, że papierosy palą ich koledzy i koleżanki ze szkoły.

22. Czy byłeś/ byłaś kiedykolwiek namawiany do palenia papierosów/ e-papierosów?

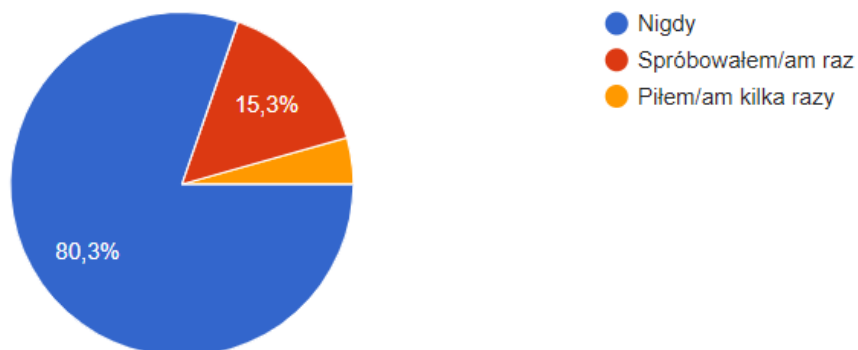
Zdecydowana większość uczniów nie była namawiana przez innych do palenia – 77,6 %, tj. 142 osoby. Niewielka grupa (37 osób - 20,2%) przyznaje, że spotkali się z propozycją zapalenia ale odmówili. 4 osoby uległy namowom (2,2%) przez innych.

23. Kto namawiał Cię do palenia papierosów/e-papierosów?

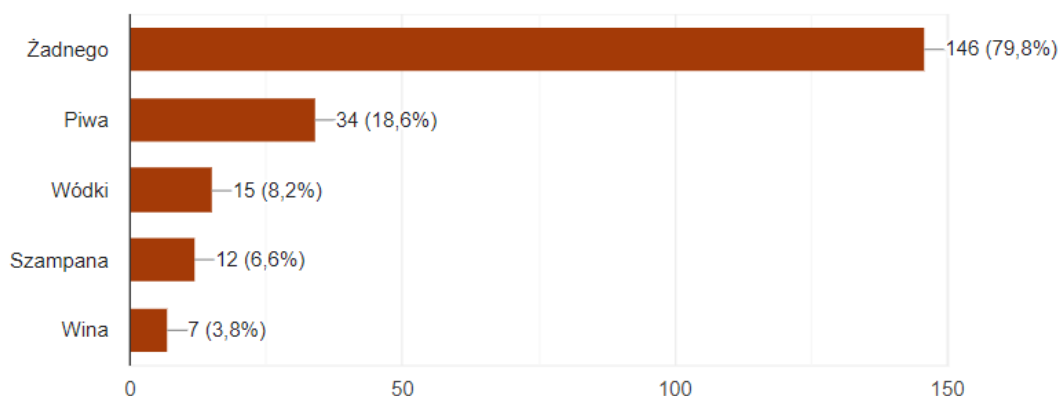
Uczniowie namawiani do palenia byli głównie przez kolegów i koleżanki ze szkoły (10,4%-19 osób) oraz przez swoich rówieśników (6,6% - 12 osób).

24. Czy zdarzyło Ci się kiedyś wypić alkoholu?

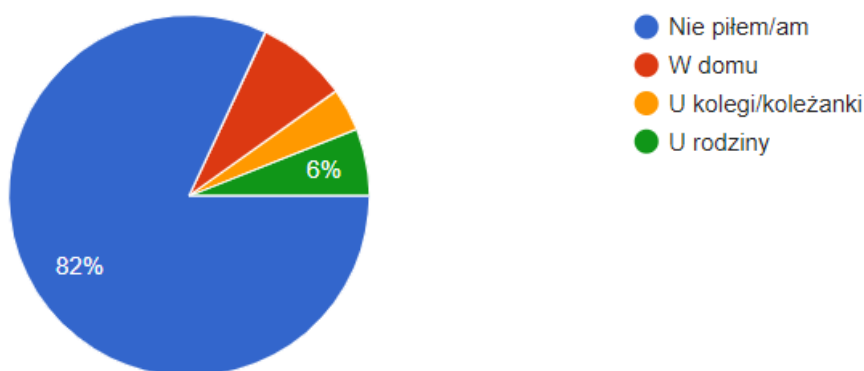
Duża grupa uczniów nigdy nie spożywała alkoholu (147 osoby – 80,3%). Nieliczna grupa przyznaje, że spróbowali raz (28 osób – 15,3%), natomiast 4,4% ankietowanych (tj.8 osób) deklarują, że pili kilka razy.

25. Jakiego alkoholu próbowałeś/ próbowałaś? (możesz zaznaczyć kilka odpowiedzi)

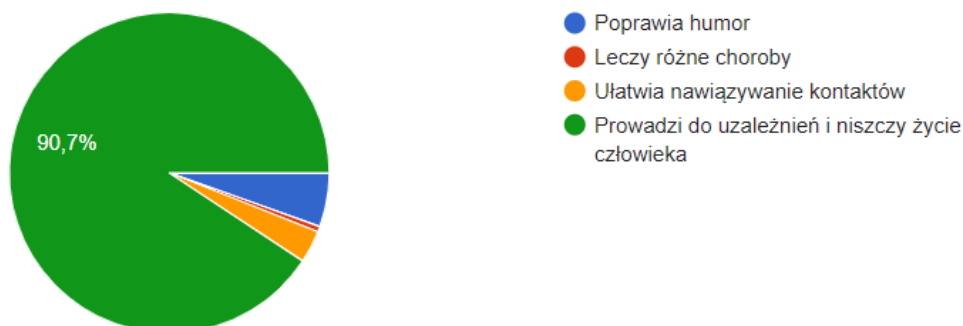
Duża grupa ankietowanych nie spożywa żadnego alkoholu-146 osób(79,8%). Najczęściej spożywanym alkoholem przez uczniów okazało się piwo (34 osób – 18,6%), wódka (15 osób – 8,2%), szampan (12 osób – 6,6%), wino (7 osób -3,8%).

26. Gdzie, po raz pierwszy piłeś alkohol?

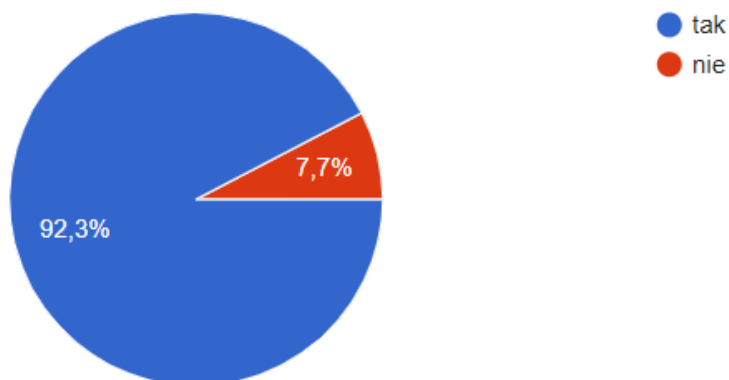
Miejszem w którym uczniowie pierwszy raz pili alkohol okazało się środowisko rodzinne : dom – 8,2 % - 15 osób oraz „u rodziny” – 11 osób – 6%.

27. Picie alkoholu według Ciebie

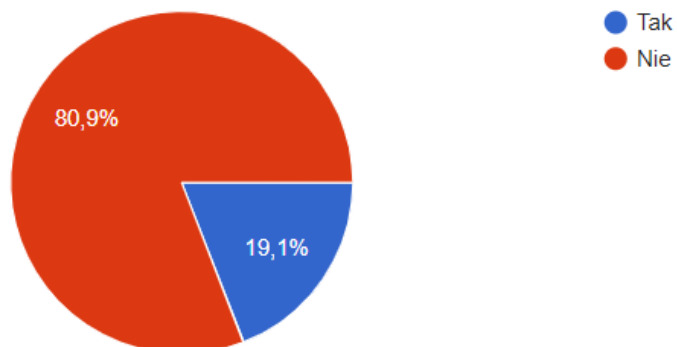
Uczniowie najczęściej wskazują, że picie alkoholu prowadzi do uzależnień i niszczy życie człowieka – 166 osób – 90,7%.

28. Czy znasz zasady panujące w szkole?

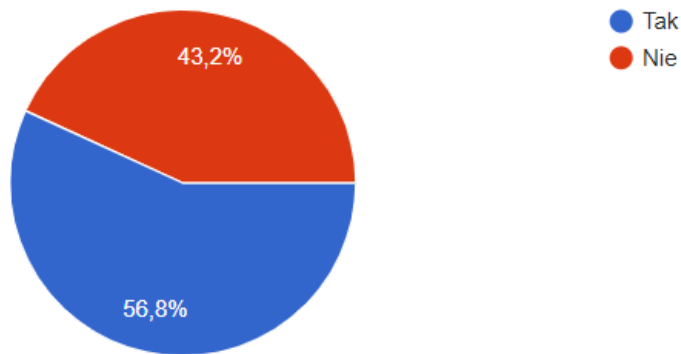
Prawie wszyscy uczniowie znają zasady panujące w szkole – 169 osoby (tj. 92,3%)

29. Czy pijesz napoje energetyczne?

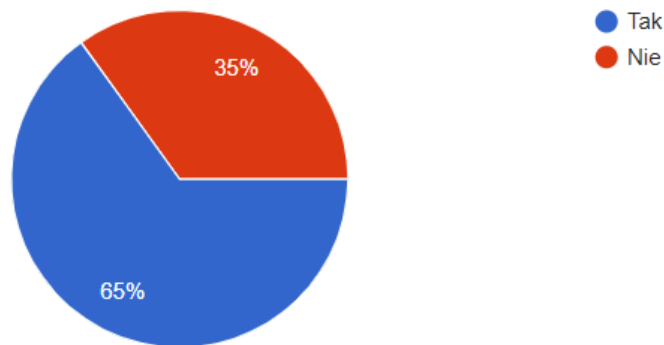
Badani uczniowie podali, że nie piją napoi energetycznych -148 osób(80,9%) ale 19,1 %(35 osób) przyznało że spożywa te napoje.

30. Czy w twojej klasie są osoby które piją napoje energetyczne?

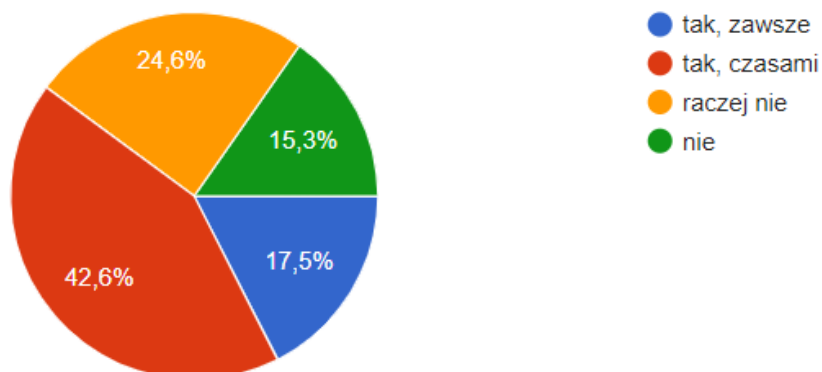
104 osoby (56,8%) podaje że koledzy w klasie piją te napoje.

31. Czy popierasz decyzje o sprzedaży napojów energetycznych od 18 roku życia?

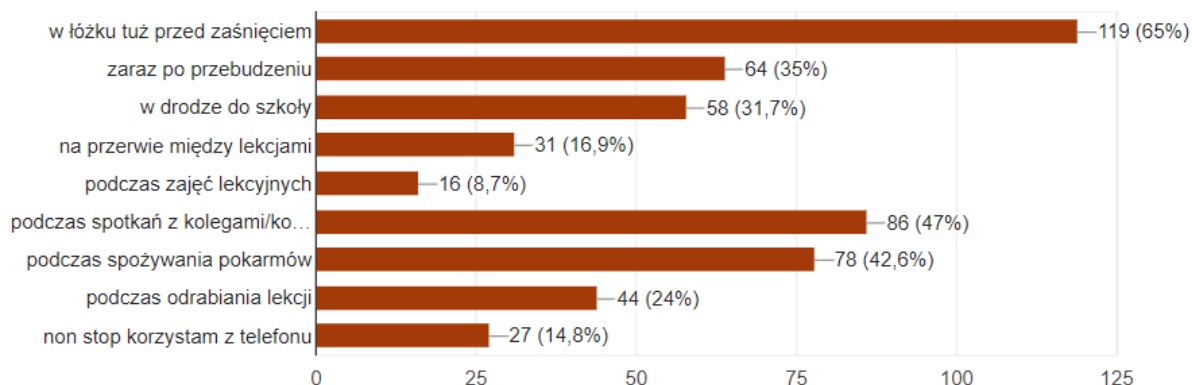
Uczniowie z zdecydowanej większości popierają decyzje o zakazie sprzedaży napoi energetycznych osobom niepełnoletnim. Tak podaje 119 osób- 65% ankietowanych.

32. Czy rodzice próbują kontrolować czas, jaki spędzasz w Internecie oraz co tam robisz?

Rodzice uczniów raczej kontrolują czas i to jakie aktywności podejmują uczniowie w Internecie : odpowiedź TAK, zawsze (17,5% - 32 osoby), oraz TAK, czasami (42,6%-78 osób) ale prawie 32,8% rodziców (15,3% + 17,5 %) nie ma kontroli nad tym co robią ich dzieci w Internecie.

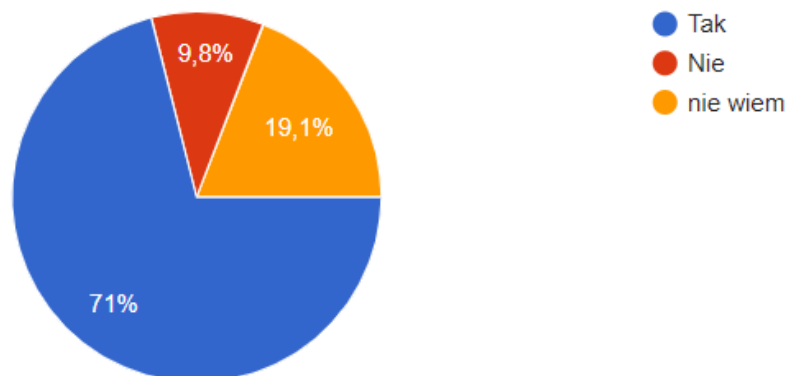
33. Kiedy zdarza Ci się najczęściej korzystać z telefonu komórkowego (możesz wskazać więcej niż jedną odpowiedź)?

Uczniowie najczęściej z telefonu korzystają :

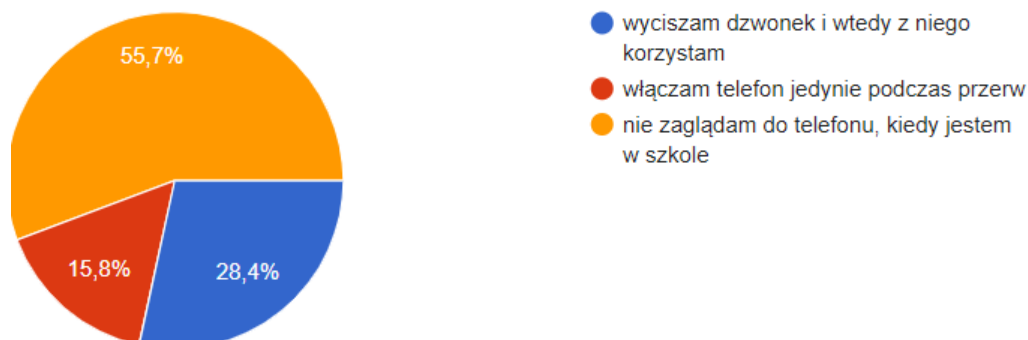
- w łóżku, tuż przed zaśnięciem – 119 osób (65%)
- podczas spotkań z kolegami/koleżankami – 86 osób (47%)
- podczas spożywania posiłków – 78 osób (42,6%)
- zaraz po przebudzeniu – 64 osoby (35%)
- w drodze do szkoły – 58 osób (31,7%)
- podczas odrabiania lekcji – 44 osób (24,%)

34. Czy wyobrażasz sobie jeden dzień bez komórki?

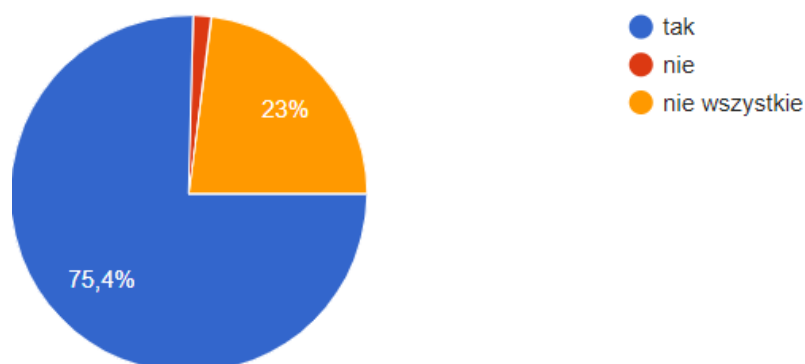
Duża grupa uczniów potrafi wyobrazić sobie jeden dzień bez telefonu – 71% - 130 osób.

35. Co robisz z telefonem gdy jesteś w szkole?

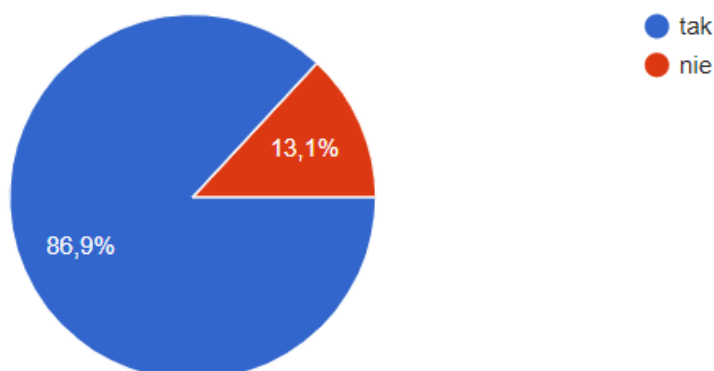
Podczas pobytu w szkole nieco ponad połowa uczniów przyznaje, że wcale z niego nie korzysta (55,7%-102 osób). Spora grupa deklaruje, że korzysta z telefonu z wyciszonym dzwonkiem (52 osób – 28,4%), a 29 osób (15,8%) przyznaje, że telefon włącza jedynie podczas przerw.

36. Czy reguły, które ustalają Twoi rodzice są dla Ciebie ważne?

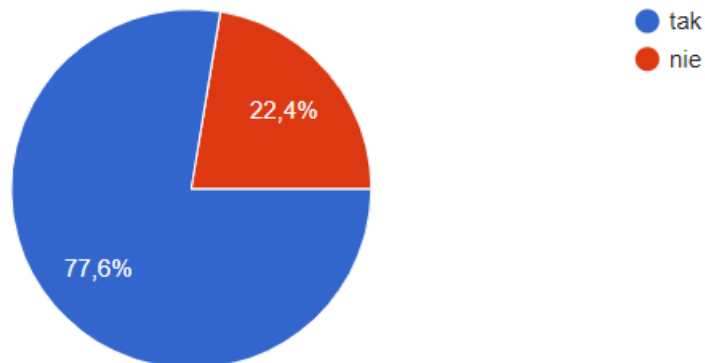
Więcej niż trzy czwarte badanych przyznaje, że reguły, które ustalili rodzice są dla nich ważne (138 osób – 75,4%), 42 ankietowanych (23%) stwierdza, że nie wszystkie reguły „rodzicielskie” są istotne.

37. Czy wychowawca jasno określił zasady panujące w szkole?

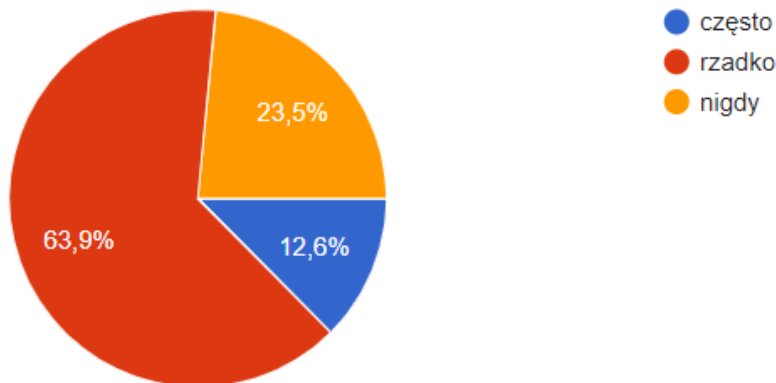
Prawie wszyscy uczniowie przyznają, że ich wychowawca w jasny sposób określił zasady jakie obowiązują w szkole (159 osób – 86,9%)

38. Czy sądzisz, że Twój koledzy i koleżanki Cię lubią?

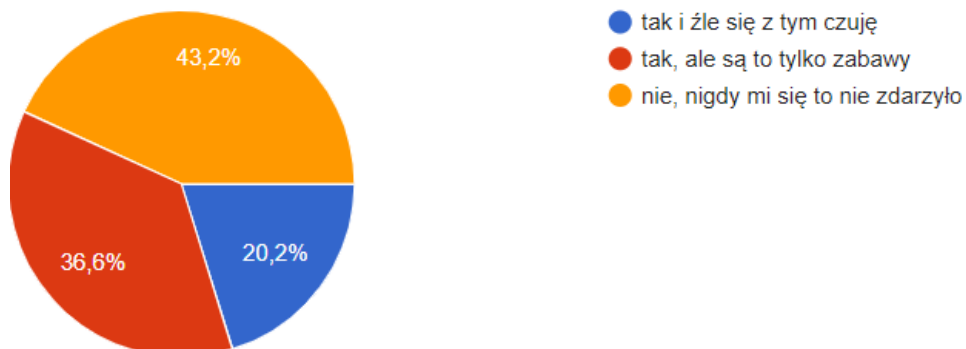
Zdecydowana większość uczniów czuje się lubiana przez swoich kolegów i koleżanki, odpowiedź TAK wybrało 142 uczniów tj.77,6%.

39. Czy często zdarza Ci się popadać w konflikty z innymi osobami?

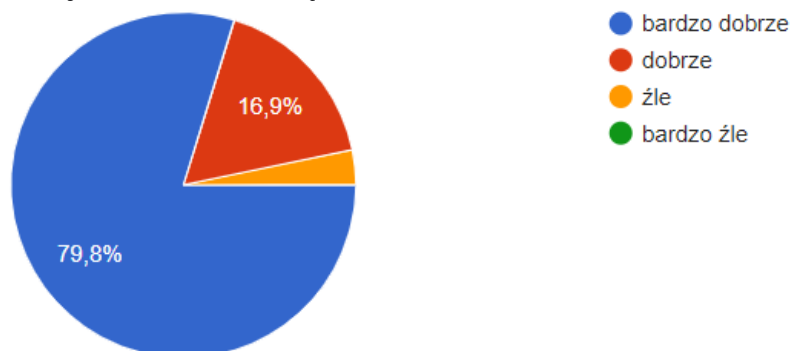
Ankietowani uczniowie przyznają, że popadają w konflikty z innymi osobami ale zdarza się to rzadko 117 (63,9%) respondentom. Według 43 uczniów tj. 23,5 % takie sytuacje w ogóle nie mają miejsca. Natomiast 23 (12,6%) badanych potwierdza, że często popada w konflikty z innymi osobami.

40. Czy są osoby w klasie, które Ci dokuczają?

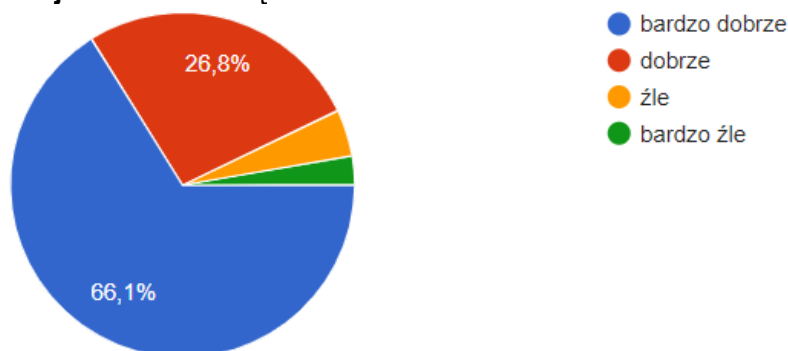
Badani uczniowie 37 osób tj. 20,2 % przyznało, że są osoby w klasie które im dokuczają i źle się z tym czują. 67 uczniów (36,6%) przyznaje, że w klasie im dokuczają, ale traktują to tylko jako zabawę. Natomiast 79 (43,2%) ankietowanych przyznaje, że nigdy nie spotkało ich taka sytuacja.

41. Jak oceniasz swoje stosunki z mamą?

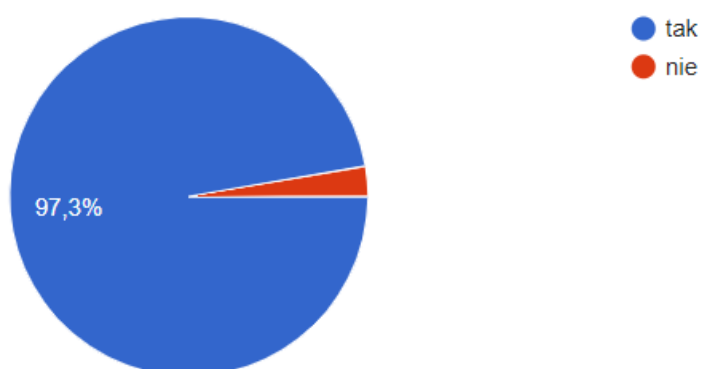
Uczniowie na ogół mają bardzo dobre – 146 (79,8%) i dobre 31(16,9%) relacje z mamą. 6 osób określa te relacje jako złe.

42. Jak oceniasz swoje stosunki z tatą?

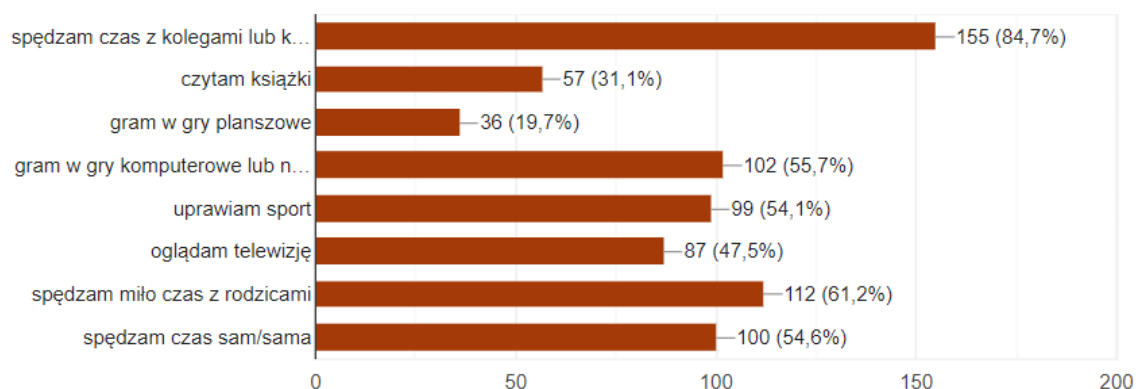
Relacje z tatą badani uczniowie oceniają bardzo dobrze – 121 (66,1%) oraz dobrze – 49 (26,8%). Jako złe relacje określa 8 uczniów(4,4%) i bardzo złe 5 (2,7%).

43. Czy rodzice wiedzą z kim spędzasz czas?

Rodzice na ogół wiedzą z kim ich dzieci spędzają czas - tak podało 178 (97,3%). Tylko 5 osób (2,7 %) podało, że rodzic nie wie z kim spędzają czas wolny.

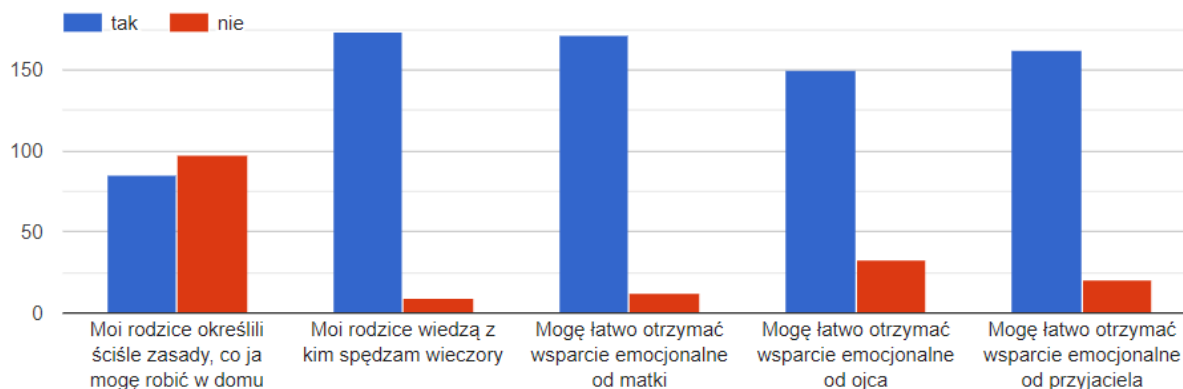
44. Jak spędzasz wolny czas? (możesz zaznaczyć kilka odpowiedzi)

Badani uczniowie najczęściej spędzają wolny czas z kolegami - 155 (84,7 %). Miło czas z rodzicami spędza więcej niż połowa badanych - 122 (61,2%). Duża grupa uprawia sport - 99 osób (54,1%). Ale jednocześnie wielu uczniów gra w gry komputerowe - 102 (55,7%). Prawie połowa ankietowanych ogląda telewizję - 87 (47,5%).

Niepokojące jest to, że 100 osób (54,6%) spędza czas samotnie.

45. Czy poniższe stwierdzenia odnoszą się do Ciebie?

Ankietowani uczniowie w większości przyznają, że rodzice nie określili zasad co mogą robić w domu - przyznało to 98 (53,55%) badanych. Niepokojące jest to, że rodzice nie określają jasno zasad swoim dzieciom, co mogą robić w domu. Tak odpowiedziała prawie połowa badanych uczniów 85 (46,44%).

Rodzice w ogromnej większości wiedzą z kim spędzają wieczory ich dzieci 174 (95,1% tak). 9 (4,9%) ankietowanych uczniów podało, że rodzice nie wiedzą z kim spędzają wolny czas.

Ankietowani podają, że zarówno matka (171 osób - 93,4%) jak i ojciec (150 osób - 81,9%) udzielają im emocjonalnego wsparcia. Mogą liczyć również na wsparcie przyjaciół (162 osób - 88,5 %) co zadeklarowali podając odpowiedzi na „tak”.

WNIOSKI I REKOMENDACJE

Wnioski

1. Uczniowie naszej szkoły czują się w niej bezpiecznie. Połowa ankietowanych podaje, że nie odczuwa lęku i niepokoju będąc w szkole. Z kolei, sytuacjami najbardziej wywołującymi stres są: niezadowolenie z otrzymanej oceny oraz obawa przed wyśmiewaniem, obrażaniem oraz poniżaniem przez kolegów i koleżanki ze względu na ubiór lub przekonania.
2. Spędzanie wolnego czasu na grach komputerowych deklaruje połowa respondentów. Wieczory z przyjaciółmi spędza jedna czwarta uczniów, ale też spora część przyznaje, że nie spotyka się z przyjaciółmi w ogóle.
3. Tygodniowo na swoje potrzeby, bez kontroli ze strony rodziców 77 osób wydaje od 1-30zł, jedynie 9 osób wydaje powyżej 100zł.
4. Zdecydowana większość ankietowanych nie doświadczyło przemocy fizycznej i słownej w ciągu ostatnich 12 miesięcy, a 24 osoby przyznają, że inicjowały bójki lub brały w niej udział.
5. 90% uczniów wie, co to są narkotyki i potrafi poprawnie wskazać ich definicję. Jedynie troje przyznaje, że kiedykolwiek je zażywało. Zdecydowana większość deklaruje, że nikt wśród ich znajomych nie zażywa środków psychoaktywnych. Posiadaną wiedzę najczęściej mają z mediów: telewizja i Internet, rzadziej od rodziców lub ze środowiska szkolnego. Odwrotnie wypadają wyniki dotyczące wiedzy o dopalaczach. Jedynie niewielka liczba uczniów – 14% deklaruje, że ich wiedza na ten temat jest duża, z kolei ok. 37 % ma niewielką wiedzę. Zatem połowa ankietowanych nie zna tego pojęcia w ogóle.
6. Uczniowie w zdecydowanej większości popierają decyzję o zakazie sprzedaży napoi energetycznych osobom niepełnoletnim, niemniej jednak niepokoi, że 35% jest przeciwnego zdania.
7. Większość uczniów zna pojęcie i wie o szkodliwości dopalaczy, a kontakt z nimi zadeklarowało bardzo niewielu uczniów. Może to świadczyć o skuteczności prowadzonej od kilku lat edukacji na temat szkodliwości tych używek. Co ciekawe, pomimo powszechnej wiedzy o ich szkodliwości, nadal znacząca grupa uczniów (ponad 10%) uważa, że sprzedaż dopalaczy nie powinna być zabroniona
8. Problemem narastającym w ostatnich latach jest używanie e-papierosów. Uczniowie mają z nimi kontakt zarówno w domu jak i w szkole (ponad 20%). Jeżeli są namawiani do palenia, to także przez kolegów ze szkoły.
9. Najczęściej do palenia e-papierosów uczniowie są zachęceni przez rówieśników, to w przypadku alkoholu uczniowie zwykle mają z nim kontakt w domu lub w rodzinie.
10. Prawie wszyscy uczniowie przyznają, że ich wychowawca w jasny sposób określił zasady jakie obowiązują w szkole.
11. Uczniowie przyznają, że popadają w konflikty z innymi osobami ale zdarza się to rzadko ponad połowie respondentów, a prawie jednej czwartej badanych wcale się to nie zdarza. Jednak prawie 13% badanych potwierdza, że często popada w konflikty z innymi osobami.
12. Co piąty uczeń przyznaje, że są w klasie osoby, które im dokuczają i źle się z tym czują. Nieco ponad jedna trzecia uczniów traktuje to jako zabawę. Natomiast ponad 40% uczniów przyznaje, że nigdy nie spotkało ich taka sytuacja.
13. Zdecydowana większość (prawie 78%) uczniów czuje się lubiana przez swoich kolegów i koleżanki.

14. Uczniowie na ogół mają bardzo dobre i dobre relacje z rodzicami, zarówno z mamą jak i tatą .Jako złe określa te relacje ok.3% w przypadku mamy i 7% w przypadku taty
15. Rodzice uczniów raczej kontrolują czas i to jakie aktywności podejmują uczniowie w Internecie, ale prawie 33% rodziców, wg uczniów nie ma nad tym kontroli.
16. Więcej niż trzy czwarte badanych przyznaje, że reguły, które ustalili rodzice są dla nich ważne, ale 23% stwierdza, że nie wszystkie reguły „rodzicielskie” są istotne.
17. Rodzice na ogół wiedzą z kim ich dzieci spędzają czas - tak podało ponad 97% ankietowanych.
18. Badani uczniowie najczęściej spędzają wolny czas z kolegami – prawie 85%. Miło czas z rodzicami spędza więcej niż połowa badanych. Duża grupa około 54% uprawia sport, ale jednocześnie wielu uczniów (56%) gra w gry komputerowe. Prawie połowa ankietowanych ogląda telewizję. Niepokojące jest to, że 100(54,6%) badanych czyli ponad połowa uczniów spędza czas samotnie.
19. Uczniowie przez znaczną część dnia nie rozstają się z telefonem. Korzystają z telefonu zarówno przed zaśnięciem jak i zaraz po przebudzeniu. Zastanawiające jest to, że uczniowie korzystają z telefonu podczas spotkań z rówieśnikami, co negatywnie wpływa na ich funkcjonowanie społeczne. Uczniowie znają regulamin korzystania z telefonów w szkole. Ponad połowa uczniów przyznaje, że wcale z niego nie korzysta . Duża grupa uczniów (71%) twierdzi, że potrafi wyobrazić sobie jeden dzień bez telefonu.
20. Ankietowani podają, że zarówno matka (93%) jak i ojciec (82%) udzielają im emocjonalnego wsparcia. Mogą liczyć również na wsparcie przyjaciół .

Rekomendacje:

Należy:

1. Pracować nad budowaniem pewności siebie oraz zaufania we własne możliwości uczniów, uczyć szacunku do innych ludzi.
2. Rozmawiać z uczniami i ich rodzicami na temat zagrożeń wynikających z uzależnienia od gier komputerowych. Podawać alternatywne sposoby spędzania czasu wolnego.
3. Szerzyć wiedzę dotyczącą przemocy oraz cyberprzemocy, sposobów reagowania i konsekwencji wynikających z bycia jej sprawcą. Zachęcać rodziców do kontrolowania aktywności oraz czasu spędzanego przez ich dziecko przed komputerem.
4. Uczulić rodziców na potrzebę kontroli czasu spędzanego przez ich dzieci poza szkołą, (szczególnie w porach wieczornych) oraz na zagrożenia wynikające z niekontrolowanych wydatków finansowych ich dzieci.
5. Rozmawiać z uczniami na temat obowiązujących w szkole reguł i norm oraz zasad kultury osobistej; sprawdzać czy dzieci je rozumieją i przestrzegają.
6. Uczyć dzieci prowadzenia konstruktywnego dialogu oraz zasad kompromisu w przypadku zaistnienia konfliktu.
7. Poszerzać wiedzę uczniów na temat zagrożeń, związanych z używaniem środków psychoaktywnych w szczególności e-papierosów, ich legalności, przyczyn uzależnień oraz form pomocy osobom uzależnionym. Przekazywana wiedza powinna być rzetelna, wyczerpująca i powinna pochodzić z wiarygodnego źródła.
8. Podczas klasowych zebrań rodzicielskich wychowawcy zapoznają rodziców z raportem diagnozy czynników ryzyka i czynników chroniących. Poruszyć problem pierwszego kontaktu uczniów z alkoholem w środowisku rodzinnym oraz konieczności określania jasnych reguł i zasad funkcjonowania dziecka w domu.
9. Przeprowadzić w klasach warsztaty dotyczące asertywności; uczyć młodzież odmawiania w przypadku nakłaniania do zachowań ryzykownych.

Opracowanie: Cecylia Łagutowska, Magdalena Zielińska, Andrzej Trochimowicz, Marzena Kraszewska, Krystyna Strękowska